

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Štěpánka Jahodová
Téma práce:	Kategorizace trestných činů v českém trestním zákoníku
Rozsah práce	62 stran
Datum odevzdání práce:	30.9.2021
Vedoucí diplomové práce:	Prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka si za téma své práce zvolila problematiku, která rozhodně nepatří mezi často volená témata kvalifikačních prací. Jedná se totiž o problematiku mimořádně teoreticky náročnou, spadající do samého ohniska základů trestního práva hmotného a související s klíčovými instituty nejen trestního práva, ale i trestního procesu. Z těchto důvodů jde určitě o problematiku aktuální a její zpracování se jeví nesporně jako vhodné.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika kategorizace deliktů je určitě náročná na zpracování pramenného materiálu, protože je dosti roztržštěn, často vyžaduje pečlivou excerpci z obecněji orientovaných zdrojů, jakož i ze starších pramenů. Téma je velmi náročné ovšem i na vlastní zpracování, protože pro zdárné zpracování tématu je potřebné a nezbytné rovněž velmi dobré zvládnutí teoretických koncepcí samotného pojetí a pojmu trestného činu v jeho historickém vývoji, jeho znaků a různých přístupů ke klasifikaci trestných činů. Metoda analyticko-syntetická, která byla v práci použita, odpovídá předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomantka se nejprve věnuje obecným otázkám pojmu a pojetí trestného činu a jeho jednotlivým znakům, zejména místu protiprávnosti v systému těchto znaků. Na to navazuje výklad o klasifikaci trestných činů a zejména o kategorizaci činů soudně trestných. Samostatná kapitola je pak věnována otázkám kategorizace trestných činů na našem území, a to z historického pohledu od období feudalismu až po současnost. Práce ústí v souhrn názorů diplomantky na zkoumanou problematiku, resp. jejích kritických výhrad a návrhů de lege ferenda. Systematika členění práce je proto zcela logická, přehledná a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako velmi zdařilou, jakkoliv její obsahový záběr je mnohem širší, než by se podávalo z jejího názvu. Za nejhodnotnější osobně považuji kapitolu prvou, která je věnována pojmu a pojetí trestného činu a zákonným znakům trestného činu. Velmi pěkně je zpracována partie týkající se teoretického uchopení pojmu trestného činu a jeho vymezení v zákonné definici, jakož i problematiky materiálního korektivu formálního pojetí. Souhlasit třeba s názorem, že princip subsidiarity trestní represe má význam nejen aplikační, ale rovněž interpretační, jakož i s názorem, že tento materiální korektiv se uplatní nejen při posuzování viny, ale i při úvahách o sankci. Za zdařilé považuji i úvahy o výhodách a nevýhodách materiálního (resp. formálně materiálního) a formálního pojetí trestného činu. Pokud jde o kapitolu věnovanou klasifikaci trestných činů, je zcela namístě výtka, kterou diplomantka vznáší stran nestandardní formulace „do pěti let“, kterou v zákoně nalézáme. Rovněž důvodná je kritika dosud minimální provázanosti kategorizace trestných činů s diferenciací procesní formy. Konečně třetí kapitola věnovaná historickému vývoji je pracována přehledně a diplomantka velmi dobře identifikovala základní vývojové mezníky z pohledu jak vymezení znaků trestného činu, tak i z pohledu kategorizace trestných činů. Velmi pěkně jsou charakterizovány důsledky

hmotněprávní kategorizace trestných činů, které se promítají do některých institutů trestního práva hmotného, a to jak v oblasti základů trestní odpovědnosti, tak i v oblasti trestních sankcí. Poznamenat lze snad jenom to, že skutečnost, zda trestný čin opilství je přečinem, zločinem nebo zvláště závažným zločinem nezávisí toliko na povaze kvazideliktu, ale také na zavinění, které se vztahuje k přivedení se do stavu nepřičetnosti. V závěru práce diplomantka stručně a jasně shrnuje své názory, často kritické, jakož i návrhy de lege ferenda. Souhlasit třeba s kritikou neurčitosti pojmu společenské škodlivosti a zejména s absencí jejích kritérií, s čímž souvisí otázka demonstrativnosti výčtu v § 39 odst. 2 TZ oproti taxativnímu výčtu v § 159a odst. 4 a § 172 odst. 2 písm. c) TŘ. Namísto jsou rovněž rozpaky nad vztahem korektivu hmotněprávního a procesního.

Celkově lze předloženou diplomovou práci rozhodně hodnotit jako velmi zdařilou. Diplomantka prokázala velmi dobrou orientaci ve zkoumané problematice a do patřičné hloubky se seznámila s právní úpravou, jakož i s relevantní literaturou. S prameny pracuje kriticky, efektivně a zcela tvůrčím způsobem. Práce je zpracována velmi pečlivě a svědomitě. Vnější úprava práce je velmi pěkná, jazykové zpracování práce a vyjadřování mají příkladnou úroveň.

Předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce s určitostí splňuje požadavky na ni kladené a je nesporně způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn výborně.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Kritická analýza právní úpravy a sporných otázek v literatuře prokazují samostatný a tvůrčí přístup.
Logická stavba práce	Práce má zcela logickou strukturu, počínaje základními pojmy, přes relevantní instituty až po formulování vlastních závěrů.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné využití poznatků z literárních pramenů, a dalších zdrojů. S ohledem na téma je zahraniční literatura zastoupena jen minoritně.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky s určitostí odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován velmi dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování má velmi dobrou úroveň.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Lze-li téhož cíle dosáhnout jak použitím zásady subsidiarity trestní represe, tak použitím zásady oportunity, kterému z korektivů by měla být dána přednost?

V Praze dne 9.10.2021

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent diplomové práce